

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIIJK GEBIED!

JAARPROGRAMMA

Stedelijk Gebied Eindhoven 2020

VASTGESTELD DOOR HET BESTUURLIJK PLATFORM OP 20 DECEMBER 2019

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

In dit Jaarprogramma 2020 leest u wat het Bestuurlijk Platform van het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Portefeuillehouders Wonen, Economie, Ruimte en Voorzieningen & Evenementen in 2020 gaan doen. In de Samenwerkingsagenda 2018-2025, eind 2017 en begin 2018 vastgesteld door onze gemeenteraden, maakten we afspraken over doelstellingen en formuleerden we ambities voor onze samenwerking. De samenwerkingsagenda kunt u vinden op www.stedelijkgebiedeindhoven.nl.

Economie

Een duurzame, economische bloei vormt een vruchtbare bodem voor een samenleving met mogelijkheden. De snelle economische ontwikkelingen vragen een flexibele, faciliterende houding met sturing op waarden als duurzaamheid en kwaliteit. De actualisering van de bedrijventerreinenprogrammering, de rol van onze Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD), en de afstemming van huisvestingsvragen in het 1-loket voor bedrijfshuisvesting zijn enkele voorbeelden van projecten waarmee we ons het afgelopen jaar binnen het SGE hebben hardgemaakt voor een sterke Economie. De Portefeuillehouders Economie hebben besloten dat zij in 2020 opnieuw naar de verdeling van het bestuurlijk trekkerschap per opgave gaan kijken. De opgaven binnen het thema Economie in 2020 vindt u vanaf pagina 8.

Wonen

Het Jaarprogramma 2020 vertaalt de doelstellingen en afspraken in acties voor het komende kalenderjaar. Het Stedelijk Gebied Eindhoven staat voor kwaliteit van leven: prettig wonen, recreëren en werken. Op het gebied van Wonen zijn knelpunten op te lossen. Als basis voor oplossingen stelden we vorig jaar een Visie op Wonen op en sloten we de Woondeal met het Rijk en de Provincie Noord-Brabant. Wat we in 2020 gaan doen binnen het thema Wonen kunt u terugvinden vanaf pagina 14.

Voorzieningen & Evenementen

Samen optrekken voor goede Voorzieningen en Evenementen gaat leiden tot minder van hetzelfde. Eindresultaat is een groot, gevarieerd en inspirerend aanbod voor waardevolle vrijetijdsbesteding, zoals sport, recreatie, cultuur, natuur, muziek en ontmoeten. Afgelopen jaar maakten we een inventarisatie zodat we nu de nulsituatie kennen. Een breed gedragen 'regioprofiel' en het samen aandragen van projecten aan Brainport Development voor middelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven zijn enkele stappen die we al in gang zetten. Voor een aantal opgaven moet het Portefeuillehoudersoverleg begin 2020 bepalen wie daarvan bestuurlijk trekker wordt. Het thema Voorzieningen & Evenementen met daarin de opgaven in 2020 vindt u op pagina 20 en verder.

Ruimte

Om op deze drie thema's Wonen, Economie en Voorzieningen & Evenementen, samenhangend te opereren, is een gezamenlijke koers op het thema Ruimte een basisvoorwaarde. We maakten een eenvoudige verrijking van de Gebiedsvisie Brainport 2020, die een breder, integraal perspectief biedt op de ruimtelijke ontwikkeling van de regio, uitgaand van bestaande visies en beleid. Samen met een eerste versie van het Ruimtelijk Programma voor het Stedelijk Gebied Eindhoven is de Verrijkte gebiedsvisie het fundament voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van onze regio. Het overkoepelende thema Ruimte kunt u terugvinden vanaf pagina 25.

STEDELIJK GEBIED!

In dit Jaarprogramma 2020 bouwen we voort op wat we in beweging hebben gebracht. Dit programma geeft informatie over de acties die volgend jaar op onze agenda staan. Het laat de focus binnen de samenwerking van onze negen gemeenten zien. Binnen sommige (deel)thema's zullen raden vooral geïnformeerd worden. Binnen andere vragen wij raden informeel om input. En in een aantal gevallen komen wij met voorstellen naar de raden voor formele besluitvorming. Dit Jaarprogramma 2020 stelt raadsleden in staat zich op onderwerpen voor te bereiden, bijvoorbeeld door de eigen portefeuillehouder om voorinformatie te vragen, er met inwoners over te praten of afstemming te zoeken met raadsleden uit de andere bij het Stedelijk Gebied Eindhoven aangesloten gemeenten.

Met trots presenteer ik u het SGE Jaarprogramma 2020, dat gaat leiden tot resultaten voor onze inwoners die wij als afzonderlijke gemeenten niet hadden kunnen bereiken. Ik bedank alle betrokken bestuurders, raadsleden en ambtenaren voor hun vertrouwen in en hun inzet binnen de samenwerking.

Op naar weer een mooi en vruchtbaar samenwerkingsjaar!

Hans Gaillard

Voorzitter Stedelijk Gebied Eindhoven
Burgemeester Son en Breugel

Ook namens de andere leden van het Bestuurlijk Platform

Monique List,
Eindhoven

Hans Ubachs,
Best

Jos van Bree,
Geldrop-Mierlo

Maarten Houben,
Nuenen

Judith Keijzers,
Oirschot

Jan Brenninkmeijer,
Waalre

Gaby van den
Waardenburg, Helmond

Marcel Delhez,
Veldhoven

STEDELIJK GEBIED!

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

2

ONZE SAMENWERKING
IN HET SGE

5

ECONOMIE

8

WONEN

14

VOORZIENINGEN &
EVENEMENTEN

20

RUIMTE

25

BIJLAGE 1

31

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

**ONZE SAMENWERKING
IN HET SGE**

STEDELIJK GEBIED!

ONZE SAMENWERKING IN HET STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN

De negen gemeenten in het stedelijk gebied werken al jaren samen. In dit hoofdstuk is kort en krachtig de kern van onze samenwerking verwoord. Hierbinnen voeren we ons Jaarprogramma uit.

INHOUD: DE SAMENWERKINGSAGENDA 2018-2025

Welke thema's en onderwerpen de gemeenten binnen de samenwerking oppakken is vastgelegd in de Samenwerkingsagenda 2018-2025. Deze is vastgesteld door de negen gemeenteraden en vormt de inhoudelijke basis onder de samenwerking.

In de Samenwerkingsagenda is het gezamenlijk perspectief op de regio en de samenwerking opgenomen. Gemeenten beschouwen het Stedelijk Gebied Eindhoven als een City of Villages waarbinnen het goed wonen, werken en recreëren is en waar volop plaats is voor ondernemen. De welvaart en het welzijn in de SGE-regio willen we niet alleen in stand houden, maar ook verder uitbouwen en verstevigen langs de speerpunten: Quality of Life en Economic Welfare. Hiertoe werken de gemeenten samen 'als ware we één gemeente' op de thema's Economie, Wonen en Voorzieningen & Evenementen en het verbindende thema Ruimte. In de Samenwerkingsagenda zijn deze thema's vertaald naar actieprogramma's en concrete afspraken. Zij vormen de agenda voor de komende jaren. De fasering en inhoudelijke invulling van de opgaven wordt overgelaten aan de portefeuillehouders en is vastgelegd in het Jaarprogramma 2020.

UITVOERINGSARRANGEMENT

De uitgangspunten van de wijze waarop we samenwerken zijn vastgelegd in het hoofdstuk Governance van de Samenwerkingsagenda. Deze basis is concreet gemaakt in het zogenaamde Uitvoeringsarrangement, dat in 2018 door acht colleges is ondertekend.

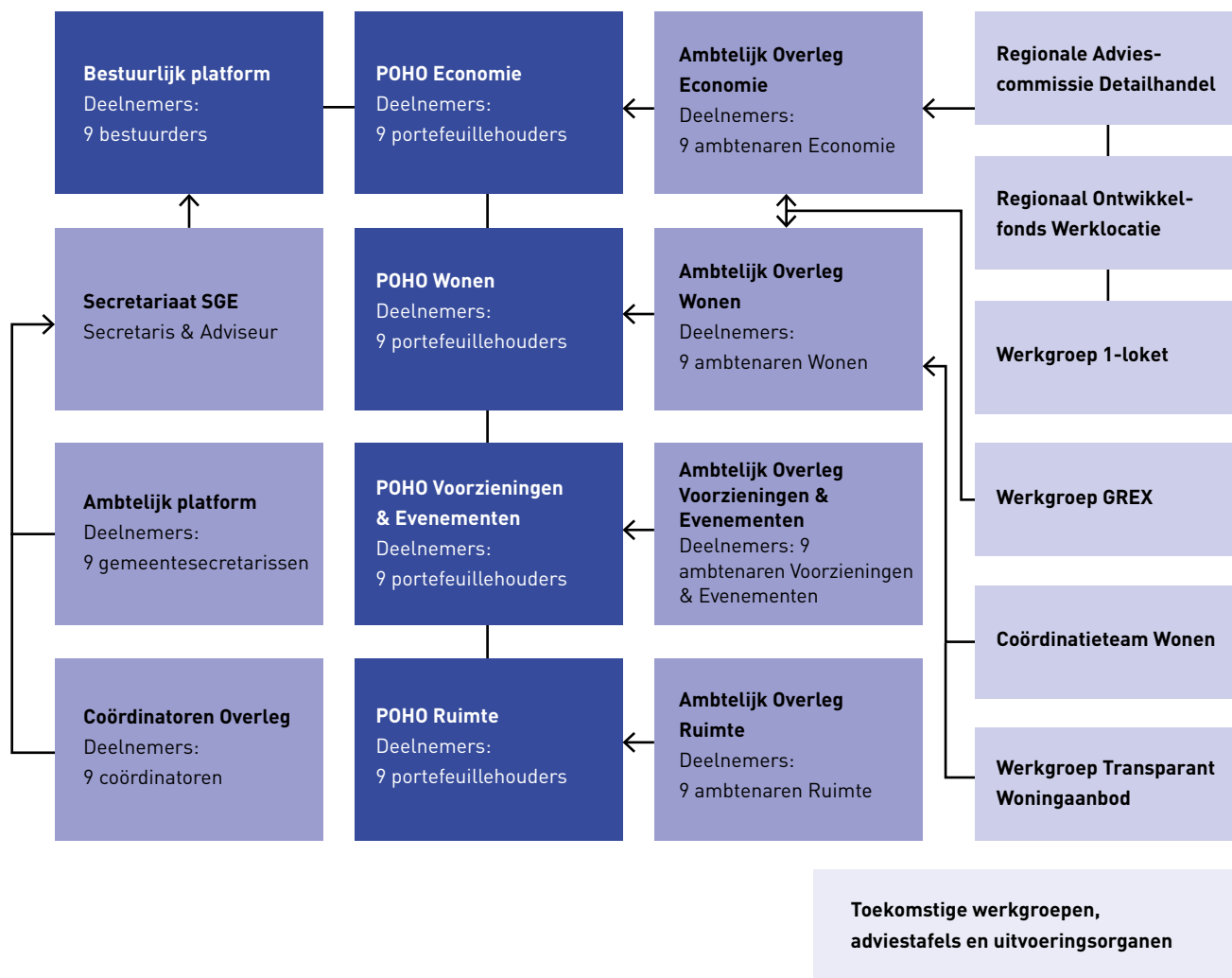
Op de volgende pagina is het organogram opgenomen hoe de uitvoering is georganiseerd binnen de samenwerking. De kern wordt gevormd door de Portefeuillehoudersoverleggen van de vier afzonderlijke thema's. Zij worden ondersteund door een eigen ambtelijk overleg. Indien aan orde worden er werkgroepen, adviestafels en uitvoeringsorganisaties opgericht met steeds een specifieke en beperkte opdracht. Het Bestuurlijk Platform heeft een coördinerende en strategische functie.

De ambtelijke organisatie bestaat uit medewerkers van de eigen gemeentelijke organisaties. Zij vormen samen de ambtelijke overleggen, het coördinatorenoverleg en de werkgroepen. Ieder lid doet wat nodig is voor een goede samenwerking en blijft zowel lokaal als regionaal verantwoordelijk voor de deelname en inbreng van de eigen gemeente. De gemeentesecretarissen hebben besloten vanaf 2020 te gaan werken met een ambtelijke kopgroep per thema. Het doel is om meer ambtelijke capaciteit te bundelen om de uitvoering slagkrachtiger en minder gefragmenteerd aan te pakken. De gemeenten in de kopgroep op een thema hebben de verantwoordelijkheid om de opgaven die vermeld staan in het betreffende hoofdstuk van het Jaarprogramma 2020 ambtelijk verder te brengen. In deze samenwerking wordt dus echt door ambtenaren samen gewerkt aan producten en afspraken.

STEDELIJK GEBIED!

Aanvullend op de inzet van de ambtelijke organisaties van de gemeenten is een klein ondersteunend secretariaat ingericht. Het secretariaat bestaat uit 2fte, een secretaris (Harm Mertens, h.mertens@eindhoven.nl) en een adviseur (Mariëlle Lunenburg, m.lunenburg@eindhoven.nl). Het secretariaat functioneert onafhankelijk ten dienste van de samenwerking, maar is organisatorisch ondergebracht bij de gemeente Eindhoven.

Organogram

Primaire bestuurlijke tafels

Primaire ambtelijke gremia

Werkgroepen, adviestafels (RACD) en uitvoeringsorganen (ROW)

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

HOOFDSTUK 1

ECONOMIE

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

Het stedelijk gebied is het kloppend hart van de Brainport regio. Dagelijks werken bedrijven en kennisinstellingen grensverleggend samen met een bloeiende en groeiende economie als resultaat. Het zijn de grote hoogwaardige-technologische werkgevers die veel arbeidsplaatsen scheppen, ook in de toeleverantieketen. Veel van onze inwoners verdienen dan ook hun inkomen binnen dit dynamische netwerk. Gemeentegrenzen spelen hierbij geen rol van betekenis. Binnen de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven leggen we de focus op het faciliteren van de ruimtelijk-economische ontwikkeling, dat onderscheidt onze samenwerking van andere samenwerkingsverbanden.

WAT HEBBEN WE IN 2019 GEDAAN?

We zijn vergevorderd met de actualisatie van onze bedrijventerreinenprogrammering. Als gevolg van de snel groeiende economie was het aanpassen van het programma eerder nodig dan aanvankelijk gepland. Gelijktijdig zijn we begonnen aan een nieuwe kantorenprogrammering. We hebben onze Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) geëvalueerd en drie tranches van ons Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) opengesteld. Met de afstemming van huisvestingsvragen in het 1-loket voor bedrijfshuisvesting zijn we voortvarend verder gegaan en een proces voor een vernieuwde positionering voor de komende jaren, die de naamsbekendheid onder bedrijven en dienstverleners vergroot, is opgestart. Tot slot hebben we een verkenning uitgevoerd naar het verbinden van de arbeidsmarktregio's en het verbeteren van het ondernemersklimaat voor startende ondernemers.

LEDEN VAN HET PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG ECONOMIE

Marc Jeucken (voorzitter),
Geldrop-Mierlo

Stijn Steenbakkers (vice
voorzitter), Eindhoven

Stan van der Heijden,
Best

Hetty Tindemans,
Nuenen

Piet Machielsens,
Oirschot

Loek Kruip,
Waalre

Jan Boersma,
Son en Breugel

Daan de Kort,
Veldhoven

Serge van de Brug,
Helmond

STEDELIJK GEBIED!

WAT GAAN WE IN 2020 DOEN?

A. Regionaal programmeren

1. Afronden programmering bedrijventerreinen inclusief eerste stap kwaliteitsslag

Voor de ontwikkeling van de regio is het belangrijk een gezamenlijke programmering bedrijventerreinen te hebben die actueel is en past bij de regionale behoeften. Het door de STEC groep uitgebrachte advies over hoe te komen tot een kwaliteitsslag op onze bedrijventerreinen implementeren we in 2020. In combinatie met de provinciale prognoses worden op basis van advies in het Portefeuillehoudersoverleg Economie hierover nieuwe stevige afspraken gemaakt. Deze zijn in de eerste helft van het jaar gereed en gaan we in de tweede helft voorleggen aan onze gemeenteraden.

Bestuurlijk trekker

Stan van der Heijden

Ambtelijk trekker

Kopgroep economie

2. Maken programmering en kwaliteitsslag kantoren

De markt voor kantoren is stevig aangetrokken. Met name in het centrum van Eindhoven is het aanbod courante kantoorruimte opgedroogd. Er is behoefte aan nieuwe kantoorruimte, in de geactualiseerde prognoses van de provincie komt dit ook duidelijk naar voren. De door een extern bureau uitgevoerde kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de vraag in het stedelijk gebied, gaan we begin 2020 voorleggen aan marktpartijen. Ook laten we deze reflecteren op onze inventarisatie van het huidige aanbod en een analyse van de belangrijkste trends en ontwikkelingen. Dit is belangrijke input die we gebruiken voor onze regionale kantorenprogramma die we nog voor de zomer van 2020 aanbieden aan de gemeenteraden.

Bestuurlijk trekker

Stan van der Heijden

Ambtelijk trekker

Kopgroep economie

3. Actualiseren gezamenlijke detailhandelsvisie

In onze regionale detailhandelsvisie en bijbehorende uitvoeringsagenda staan afspraken om het aanbod en de vraag van detailhandel af te stemmen op het niveau van het stedelijk gebied. Tijdens de evaluatie van de RACD in 2019 is naar voren gekomen dat zowel de visie als agenda geactualiseerd moeten worden. De ontwikkelingen in de detailhandel gaan snel, de markt verandert ingrijpend en onze visie voldoet niet meer. In 2020 voeren we de actualisatie van zowel de visie als de bijbehorende uitvoeringsagenda uit. Hierbij kijken we naar de scope en bepalen we of relevante ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld de autoshowrooms en hotels meegenomen worden. De actualisatie van de detailhandelsvisie pakken we op nadat de herprogrammering van de bedrijventerreinen is afgerond of zoveel eerder als de beschikbare ambtelijke capaciteit dat toelaat.

Bestuurlijk trekker

Hetty Tindemans

Ambtelijk trekker

Kopgroep economie

STEDELIJK GEBIED!

B. Advisering bij huisvestingsvraagstukken

1. Continueren reguliere activiteiten van het 1-loket

Sinds 2014 werken de negen gemeenten samen bij de intake van bedrijven met een bovenlokale huisvestingsvraag (het '1-loket'). De hogere doelstelling achter de oprichting van het 1-loket, is het realiseren van de Brainport-ambities en daarmee het stimuleren van de economie en werkgelegenheid in onze negen gemeenten. De samenwerkende gemeenten, in de persoon van de negen bedrijfscontactfunctionarissen, werken in het 1-loket samen als 'waren zij één gemeente'. Ook Brainport Development neemt deel aan het overleg. Een bedrijf met een huisvestingsvraag wordt op één plek van antwoord voorzien om op die manier de juiste vestigingsplek in de regio te kunnen bieden. We continueren het 1-loket in 2020.

Bestuurlijk trekker	Hetty Tindemans
Ambtelijk trekker	Team 1-loket

2. Ontwikkelen van een vastgoedmonitor Bedrijfshuisvesting

We maken in 2020 een vastgoedmonitor die ons inzicht geeft in de actuele ontwikkelingen die zich op de regionale vastgoedmarkt voor bedrijfshuisvesting voordoen. Dit helpt ons bij het tijdig herkennen van de signalen over de druk die ontstaat op diezelfde vastgoedmarkt, zodat we er direct op kunnen acteren. Het gaat daarbij om onder andere de monitoring van opname- en aanbodcijfers van kantoor- en bedrijfsruimte, voorraadcijfers, cijfers over (resterend) aanbod en verkoop van bedrijfsgrond. De cijfers worden één keer per kwartaal gepubliceerd en de eerste monitor wordt in het voorjaar verwacht.

Bestuurlijk trekker	Hetty Tindemans
Ambtelijk trekker	Team 1-loket

3. Doorontwikkeling van het 1-loket

In 2019 hebben we gewerkt aan een strategie om het merk 1-loket opnieuw te positioneren. Er is een eerste versie gemaakt van een creatief concept met een nieuwe naam, logo en URL. In 2020 ronden we de strategie af en voeren we het bijbehorende communicatieplan uit. We gaan daarmee op een krachtige en onderscheidende manier aan de buitenwereld (o.a. het bedrijfsleven en dienstverleners op het gebied van bedrijfshuisvesting) vertellen waar het 1-loket voor staat. Ook wordt nagedacht over mogelijkheden om de groei van Brainport bedrijven nog beter te begeleiden.

Bestuurlijk trekker	Hetty Tindemans
Ambtelijk trekker	Team 1-loket

STEDELIJK GEBIED!

4. Advisering van gemeenten over detailhandelsontwikkelingen door de RACD

Door de gemeenteraden van het Stedelijk Gebied Eindhoven is in de Uitvoeringsagenda Detailhandel afgesproken een Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) in te stellen. De formele besluitvorming over detailhandelsontwikkelingen ligt bij de individuele gemeenten. De RACD adviseert waar nodig (gevraagd en ongevraagd) de gemeenten hierbij. We continueren de RACD in 2020.

Bestuurlijk trekker

Hetty Tindemans

Ambtelijk trekker

Kopgroep Economie

C. Overige projecten

1. Gezamenlijke bijdrage aan de Brainport Nationale Actieagenda

Zonder goede strategie kan Zuidoost-Brabant niet groeien. Stichting Brainport bepaalt de koers die nodig is om onze sterke economische positie te behouden en vergroten. Alle actiepunten die hiervoor nodig zijn, staan beschreven in de Nationale Actieagenda. Als negen samenwerkende gemeenten werken we in 2020 een concreet voorstel uit hoe we samen een bijdrage gaan leveren aan het realiseren van de afspraken uit de Actieagenda. Uit het voorstel blijkt ook welke inzet we verder in 2020 gaan plegen op het onderdeel 'Bereikbaarheid Economische Toplocaties' dat we in 2019 hebben opgepakt.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Kopgroep

2. Aanpak huisvesting arbeidsmigranten

De gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben te maken met de huisvesting van arbeidsmigranten. Het bedrijfsleven heeft deze werknemers hard nodig. Dit geldt voor de agrarische sector maar ook in de industrie, transport en bouw zijn deze mensen werkzaam en onmisbaar. De huisvesting van deze groep is vaak niet of zeer slecht geregeld, met misstanden tot gevolg. Om tot voldoende huisvesting te komen voor arbeidsmigranten hebben de Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie uitgangspunten vastgesteld. In 2020 werken we gezamenlijk met het AO Wonen deze uit in een concreet plan van aanpak. Met de uitvoering hiervan starten we aansluitend.

Bestuurlijk trekker vanuit Economie Hetty Tindemans (in overleg met Marc van Schuppen, Wonen)

Ambtelijk trekker

Projectleider arbeidsmigranten

STEDELIIJK GEBIED!

3. Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)

Met het ROW hebben de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven samen met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) een fonds gecreëerd om ondernemers te ondersteunen bij de ruimtelijke ontwikkeling van projecten op bestaande bedrijventerreinen. Het gaat om projecten die leiden tot meer werkgelegenheid, innovatie en een versterking van de regionale ketens van toeleveranciers. Het fonds is in het najaar van 2019 geëvalueerd. De aanpassingen worden in het voorjaar van 2020 doorgevoerd.

Bestuurlijk trekker	Jan Boersma
Ambtelijk trekker	Kopgroep Economie

4. Samenwerking met partners

De samenwerking in de regio is breder dan onze eigen samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Vanuit het Portefeuillehoudersoverleg Economie leveren we een actieve bijdrage aan andere overlegtafels wanneer het voor ons meerwaarde heeft om hierin collectief op te trekken. Dit doen we steeds vanuit de vraagstukken waarop we samenwerken. Voorbeelden zijn de gesprekken over de Regionale Omgevingsagenda die komend jaar wordt opgesteld en het Regionaal Omgevingsoverleg (opvolger van de ontwikkeldagen).

Bestuurlijk trekker	Marc Jeucken
Ambtelijk trekker	Kopgroep Economie

5. Samenwerking binnen de Werkgroep GREX

De Werkgroep GREX is een belangrijke overkoepelende werkgroep binnen de samenwerking. Hierin zijn de gemeentelijk specialisten op het gebied van grondexploitaties verenigd. Ter ondersteuning van het Portefeuillehoudersoverleg Economie rekenen de leden van de werkgroep de nieuwe programmering bedrijventerreinen in een vroeg stadium door. De financiële gevolgen van nieuwe afspraken kunnen daardoor goed meegenomen worden. Ook is de werkgroep verantwoordelijk voor de in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 afgesproken grondprijsystematiek. In dit kader adviseert de werkgroep over het actualiseren van de grondprijzen naar aanleiding van de marktontwikkelingen, inventariseert jaarlijks de gemeentelijke grondverkoop van werklocaties en toetst hierbij de grondprijzen.

Bestuurlijk trekker	Loek Kruip
Ambtelijk trekker	Werkgroep Grex

Doorkijk na 2020

Onze Samenwerkingsagenda heeft een looptijd tot 2025 en vormt ook voor de komende jaren ons kader. Een aantal projecten uit de agenda gaan we nog niet in 2020 oppakken, maar staan op de planning voor daarna. Bijvoorbeeld het maken van het gezamenlijk door de gemeenteraden vastgesteld ontwikkel- en investeringsprogramma en een gezamenlijke visie op de branches horeca/hotels en leisure (indien dit meegenomen wordt in de detailhandelsvisie).

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

HOOFDSTUK 2

WONEN

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

Veel mensen willen zich in het Stedelijk Gebied Eindhoven vestigen waardoor er een sterke huishoudensgroei is en krapte op de woningmarkt. Alle smaken woonmilieus zijn in het stedelijk gebied te vinden. Die diversiteit is dé kern die we willen versterken. In samenwerking met de corporaties en andere partners in de regio faciliteren we de groei, sluiten we aan bij de verschillende kwaliteiten in de regio en zorgen we ervoor dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn. Met deze opgaven werken we samen in het Portefeuillehoudersoverleg Wonen.

WAT HEBBEN WE IN 2019 GEDAAN?

De Visie op Wonen is vastgesteld door de negen gemeenteraden, de Woondeal is gesloten tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, de Provincie Noord Brabant en de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven en er is een uitvoeringsprogramma afgesproken, welke u in bijlage 1 terugvindt. Kortom: er is veel gebeurd in 2019 waarmee we een nieuw fundament gelegd hebben onder de samenwerking op het thema Wonen. Hierop gaan we verder bouwen in 2020.

LEDEN VAN HET PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG WONEN

Marc van Schuppen
(voorzitter), Best

Gaby vd Waardenburg
(vice voorzitter), Helmond

Marc Jeucken,
Geldrop-Mierlo

Caroline van Brakel,
Nuenen

Piet Machielsen,
Oirschot

Arno Uijlenhoet,
Waalre

Yasin Torunoglu,
Eindhoven

John Frenken, Son en
Breugel

Hans van de Looij,
Veldhoven

STEDELIJK GEBIED!

WAT GAAN WE IN 2020 DOEN?

A. Uitvoeringsprogramma 'Visie op Wonen & Woondeal'

Eind 2019 is er een programmamanager 'Visie op Wonen & Woondeal' aan de slag gegaan. Zijn eerste opdracht is om in overleg met alle partners een prioritering te maken binnen de projecten die we opgenomen hebben in het 'Uitvoeringsprogramma Visie op Wonen & Woondeal'. Omdat nog niet exact duidelijk is welke activiteiten we samen met voorrang op gaan pakken, zijn in deze paragraaf vooral voorbeelden genoemd en de projecten die nu al lopen. Voor het complete uitvoeringsprogramma wordt verwezen naar bijlage 1.

1. Versnellen van de woningbouwopgave om bij te dragen aan 27.000 nieuwe woningen

In de Visie op Wonen en de Woondeal zijn afspraken gemaakt over het versnellen van de woningbouw in het stedelijk gebied. In 2020 blijven we hier uitvoering aan geven. Kwaliteit, betaalbaarheid en tempo zijn daarbij van belang. Een voorbeeld van een concreet project is de 'Versnellingsstafel Woondeal' waar we op korte termijn mee gaan starten.

Bestuurlijk trekkers

Caroline van Brakel & Yasin Torunoglu

Ambtelijk trekker

Kopgroep Wonen inclusief de programmamanager

2. Betaalbaarheid sociaal en middensegment borgen en vergroten

We hebben afgesproken de betaalbaarheid van het sociaal- en middensegment in de woningmarkt te borgen. Een voorbeeld van een project in het sociaalsegment (spoor 1) waar we komend jaar aan werken is de verkenning van de mogelijkheden voor een standaard archetype voor een sociale huurwoning. Een voorbeeld van een concrete actie voor het middensegment (spoor 2) is het actief vergroten van dit segment bij nieuwe initiatieven in onze gemeenten.

Bestuurlijk trekker

Hans van de Looij

Ambtelijk trekker spoor 1

Werkgroep standaard sociale huurwoning

Ambtelijk trekker spoor 2

Kopgroep Wonen inclusief de programmamanager

3. De gezamenlijke programmering aanscherpen

In 2020 starten we met het onderzoek naar de regionale woningbehoefte van na 2024. Het onderzoeksvorstel om de kernvoorraad te inventariseren is in het voorjaar gereed. Ook inventariseren we de Sociale Woningvoorraad en doelgroepen van de woningcorporaties. De Sociale Woningvoorraad houden we tegen de afspraken aan die gemaakt zijn in de Visie op Wonen en de Woondeal.

Bestuurlijk trekker

Gaby van den Waardenburg

Ambtelijk trekker

Kopgroep Wonen inclusief de programmamanager

STEDELIJK GEBIED!

4. Financiering van het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad

Onderzocht wordt wat de negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven willen doen qua financiering van het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad. In 2020 stellen we hiervoor een projectplan op. De te ontwikkelen Regionale Energie Strategie (RES) van de 21 gemeenten in Zuid Oost Brabant nemen we hiervoor als uitgangspunt. We starten met het schrijven van het projectplan na de implementatie van de nieuwe procesorganisatie binnen de Huisvestingsverordening of zoveel eerder als de beschikbare ambtelijke capaciteit dat toelaat.

Bestuurlijk trekker

Marc van Schuppen

Ambtelijke trekker

Kopgroep Wonen inclusief de programmamanager

B. Concrete woningbouwontwikkelingen

1. Advisering over nieuwe woningbouwontwikkelingen door het onafhankelijk Coördinatieteam

Het Portefeuillehoudersoverleg Wonen heeft afgesproken dat een onafhankelijk Coördinatieteam Wonen naast alle bestemmingsplannen voor nieuwe uitleggebieden (waaronder de negen majeure locaties) ook woningbouwontwikkelingen op inbreidingslocaties toetst aan de Brainport Principes. Het gaat om plannen in stedelijke concentratiegebieden groter dan 75 woningen en in kernen in het landelijk gebied groter dan 25 woningen. Aan inbreidings-, herstructurerings- en transformatielocaties wordt ruim baan gegeven om de woningbouwopgave te versnellen. Hiermee geven we een regionale kwaliteitsimpuls en houden we onszelf scherp in het maken van unieke woongebieden die van toegevoegde waarde zijn op het bestaande palet van nieuwbouw in de negen gemeenten.

Bestuurlijk trekkers

Gaby van den Waardenburg en Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Onafhankelijk Coördinatieteam

2. Monitoring woningbouwontwikkelingen

Er wordt een dynamische woningbouwkaart / monitoringsysteem ontwikkeld voor het Stedelijk Gebied Eindhoven. Minimaal twee keer per jaar worden de resultaten van de monitor met het Portefeuillehoudersoverleg Wonen gedeeld.

Bestuurlijk trekkers

Gaby van den Waardenburg en Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Onafhankelijk Coördinatieteam

STEDELIIJK GEBIED!

C. Woonruimteverdeling

1. Uitvoeren huisvestingsverordening

Eind 2019 hebben de gemeenten ingestemd met de nieuwe huisvestingsverordening en de samenwerkingsovereenkomst met de corporaties. In 2020 wordt uitvoering van de huisvestingsverordening gecontinueerd om inwoners uit het stedelijk gebied die urgent een woning nodig hebben te helpen. Het gebruik van de huisvestingsverordening monitoren we in 2020. Afgelopen jaar is een voorstel uitgewerkt voor een nieuwe procesorganisatie waarbij de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden duidelijk zijn belegd. Het sociaal domein krijgt hier een duidelijke positie en verantwoordelijkheid. In 2020 gaan we deze procesorganisatie uitrollen. Daarbij hoort ook het organiseren van kennissessies voor gemeenten en corporaties om kennis van de verordening te borgen en daarmee een eenduidige uitvoering.

Bestuurlijk trekkers	Hans van de Looij en Marc Jeucken
Ambtelijk trekker	Kopgroep Wonen

2. Systeem voor woonruimteverdeling

Onder de naam 'Wooniezie' hebben de corporaties een systeem voor woonruimteverdeling met als doel de transparantie voor woningzoekenden op de sociale huurmarkt te vergroten. Corporaties rapporteren aan de gemeenten over de woonruimteverdeling. Daarbij ontstaat voor ons inzicht in de zoekduur voor de sociale woningvoorraad en de druk op de woningvoorraad in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Als gemeenten monitoren we de resultaten.

Bestuurlijk trekkers	Hans van de Looij en Marc Jeucken
Ambtelijk trekker	Kopgroep Wonen

D. Overige samenwerkingsprojecten

Deze projecten staan niet allemaal specifiek in de Samenwerkingsagenda, maar de actualiteit vraagt van ons wel een gezamenlijke aanpak.

1. Structureel overleg met Woningcorporaties

Vanwege onze intensieve samenwerking met de woningbouwcorporaties hebben we twee keer per jaar een structureel overleg tussen gemeenten en corporaties op de schaal van het Stedelijk Gebied Eindhoven. Het overleg wordt gezamenlijk voorbereid en georganiseerd.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen
Ambtelijk trekker	Ambtelijk Overleg

STEDELIJK GEBIED!

2. Regionale begrippenlijst

De 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant hanteren een gezamenlijke begrippenlijst. Jaarlijks houden we deze 'Regionale Begrippenlijst Wonen' tegen het licht, ook in 2020 doen we dat voor de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven. In dit traject wordt ook de verbinding gelegd met de andere subregio's. Het heeft meerwaarde wanneer deze door 21 gemeenten wordt gehanteerd om niet uitgespeeld te worden door marktpartijen.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen
Ambtelijk trekker	Ambtelijk Overleg

3. Regionale benadering taakstelling vergunninghouders

De gemeenten in het stedelijk gebied hadden een gezamenlijk actieplan statushouders welke inmiddels is afgelopen en geëvalueerd. In 2020 blijven we de coördinatie en afstemming tussen het Overleg Coördinatoren Huisvesting Vergunninghouders Zuidoost en de samenwerking op dit onderwerp in het SGE uitvoeren.

Bestuurlijk trekker	Hans van de Looij
Ambtelijk trekker	Kopgroep Wonen

4. Huisvesting arbeidsmigranten

De gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben te maken met de huisvesting van arbeidsmigranten. Het bedrijfsleven heeft deze werknemers hard nodig. Dit geldt voor de agrarische sector maar ook in de industrie, transport en bouw zijn deze mensen werkzaam en onmisbaar. De huisvesting van deze groep is vaak niet of zeer slecht geregeld, met misstanden tot gevolg. Om tot voldoende huisvesting te komen voor arbeidsmigranten en andere groepen internationals, werken we regionaal samen. In 2019 hebben de Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie uitgangspunten vastgesteld die we in 2020 verder onderzoeken en uitwerken in een plan van aanpak. Met de uitvoering hiervan starten we aansluitend.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen (in overleg met Hetty Tindemans, economie)
Ambtelijk trekker	Regionale projectleider arbeidsmigranten, stemt af met een lid uit de Ambtelijk Overleg Wonen en een lid uit het Ambtelijk Overleg Economie.

Doorkijk na 2020

Onze Samenwerkingsagenda heeft een looptijd tot 2025 en vormt ook voor de komende jaren ons kader. Een aantal projecten uit de agenda gaan we nog niet in 2020 oppakken, maar staan op de planning voor daarna. Voorbeelden hiervan zijn het 1-loket voor innovatieve bouw- en woonvormen en de bundeling van kennis en kunde bijzondere doelgroepen.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

HOOFDSTUK 3

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

Voor de levenskwaliteit van onze (toekomstige) inwoners en onze economische welvaart is de kwaliteit van de voorzieningen en evenementen op het gebied van sport, cultuur en recreatie in het Stedelijk Gebied Eindhoven enorm belangrijk. Een hoogwaardig aanbod op het gebied van voorzieningen en evenementen is cruciaal voor het (internationale) vestigingsklimaat voor expats en inwoners van onze regio. Het is bepalend voor de concurrentiekracht om de regionale economie te beïnvloeden. Binnen het thema Voorzieningen & Evenementen staan wij als negen gemeenten voor de gezamenlijke opgave om een blijvend en kwalitatief hoogstaand regionaal voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie te realiseren. Het doel is om aan onze inwoners een goed regionaal voorzieningenniveau te kunnen bieden.

WAT HEBBEN WE IN 2019 GEDAAN?

De inventarisatie naar het huidige aanbod van regionale en topvoorzieningen en evenementen is opgestart. Hiermee weten we op korte termijn wat de nulsituatie is. In 2019 is ook gestart met het opstellen van een gezamenlijk gedragen regioprofiel om richting te geven aan beleidskeuzes en het versterken van het aanbod. Kortom: er is een stevig fundament gelegd onder de strategische samenwerking binnen het thema. Op uitvoerend niveau is het afgelopen jaar door ons steun betuigd aan het project 'Cultuurmarketing' in het kader van de aanvraag voor middelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven om het aanbod aan voorzieningen en evenementen te internationaliseren. De projectaanvraag is mede dankzij deze steun gehonoreerd. Ook hebben we in het Portefeuillehoudersoverleg een keuze gemaakt over regionale brede voorzieningen die in aanmerking komen voor gelden uit het Regio Deal project Brainport Financieringsregeling Voorzieningen.

LEDEN VAN HET PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Daan de Kort (voorzitter),
Veldhoven

Monique List (vice
voorzitter), Eindhoven

Antoinette Maas,
Helmond

Hans Ubachs,
Best

Rob van Otterdijk,
Geldrop-Mierlo

Ralf Stultiëns,
Nuenen

Piet Machielsen,
Oirschot

Alexander van Holstein,
Waalre

Jos de Bruin,
Son en Breugel

STEDELIJK GEBIED!

WAT GAAN WE IN 2020 DOEN?

A. Het fundament voor een gezamenlijke toekomststrategie

1. Een inventarisatie van het huidige aanbod

Er bestaan uiteenlopende beelden over het huidige voorzieningen en evenementenniveau in het Stedelijk Gebied Eindhoven en daarom zijn we in 2019 gestart met het laten opstellen van een objectieve en onafhankelijke inventarisatie van het huidige aanbod. Het onderzoek is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2020 gereed en de uitkomsten delen we met de negen gemeenteraden. Hiermee leggen we een belangrijke basis voor onze gezamenlijke toekomststrategie.

Bestuurlijk trekkers

Daan de Kort en Hans Ubachs

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

2. Inventarisatie van de behoeften

Na afronding van de inventarisatie van het huidige aanbod aan regionale en topvoorzieningen en evenementen in het eerste kwartaal van 2020, wordt gestart met de tweede stap namelijk inzicht krijgen in de behoeften van onze inwoners. Het doel is om inwoners (inclusief internationals) van de regio een goed regionaal voorzieningen en evenementenniveau aan te bieden. We starten met de behoeften-inventarisatie in het eerste kwartaal. Deze inventarisatie is onlosmakelijk verbonden met de gezamenlijke toekomststrategie.

Bestuurlijk trekkers

Daan de Kort en Hans Ubachs

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

3. Duidelijke profilering

Een andere belangrijke basis is het gezamenlijke regionale profiel dat in het eerste kwartaal van 2020 klaar is. Het profiel is gebaseerd op de bestaande gemeentelijke profielen (identiteiten in het kader van city- en villagemarketing) en met het verbindend perspectief 'City of Villages' uit de samenwerkingsagenda in het achterhoofd. Het profiel geeft richting in het verder versterken van het aanbod aan voorzieningen en evenementen. Ook geeft het inzicht in elkaars kracht, bijdrage aan het geheel en complementariteit in het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Bestuurlijk trekkers

Rob van Otterdijk en Ralf Stultiëns

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

STEDELIJK GEBIED!

B. Starten met een toekomststrategie regionale topvoorzieningen en evenementen

Op basis van de resultaten van de inventarisatie naar het huidige aanbod, de concrete behoeften van inwoners en het regio profiel maken we een gezamenlijke toekomststrategie voor onze regionale topvoorzieningen en evenementen. Daarbij nemen we ook andere actualiteiten mee. Een voorbeeld hiervan zijn de Brainport Nationale Actieagenda en de projecten in de Regio Deal Brainport Eindhoven waarin de Brainportregio in overleg met de Rijksoverheid werkt aan het versterken van ons (landelijk onderscheidend) voorzieningenaanbod. De gezamenlijke toekomststrategie wordt ons kader op basis waarvan we beleidskeuzes gaan maken. Een uitwerking daarvan zou bijvoorbeeld kunnen zijn een gezamenlijk loket voor (nieuwe) sport- en cultuurvoorzieningen. De gemeenten kunnen dan afstemmen op welke plek welke voorziening het beste kan landen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven. We starten met de toekomststrategie nadat de acties onder A, het fundament, zijn afgerond.

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

C. Internationalisering aanbod

In 2019 heeft het Portefeuillehoudersoverleg steun betuigd aan het project 'Cultuurmarketing' in het kader van de aanvraag voor middelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven. Op 7 november 2019 zijn de middelen vanuit de Regio Deal aan het project toegekend. Het Stedelijk Gebied Eindhoven gaat een bijdrage leveren in de vorm van inbedding van de projectdoelstellingen in dit jaarprogramma, bestuurlijk draagvlak in onze gemeenten, ureninzet bij de realisatie van het project en het leveren van cofinanciering voor het project vanuit bestaande budgetten. De exacte omvang en inzet voor dit project moeten we in het eerste kwartaal van 2020 duidelijk hebben en bespreken we in het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen.

Bestuurlijk trekkers

Alexander van Holstein en Rob van Otterdijk

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

D. Extra samenwerkingsprojecten

In en om onze regio heen doen zich kansen voor, waarop we flexibel willen inspringen. Deze projecten staan niet specifiek in de Samenwerkingsagenda 2018-2025, maar passen wel naadloos bij de uitdagingen waarvan onze gemeenteraden hebben besloten dat we deze binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven oppakken. Als Portefeuillehouders hebben we besloten om op onderstaande projecten in 2020 concrete resultaten te behalen.

1. Coördinatie projecten Brainport Financieringsregeling Voorzieningen

De financieringsregeling Voorzieningen komt voort uit de Regio Deal middelen en is er om regionale projecten te ondersteunen. Aan de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven is gevraagd gezamenlijk projecten hiervoor aan te dragen. Het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen heeft dit eind 2019 gedaan. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de gelden uit de financieringsregeling ten gunste komen aan brede voorzieningen. De projecten die vanuit het SGE hiervoor zijn aangedragen, moeten in 2020 en 2021 uitgevoerd worden. De onderdelen waarvoor financiering vanuit de Regio Deal is toegekend, worden binnen het Portefeuillehoudersoverleg gemonitord op voortgang, resultaten en regionale impact.

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

STEDELIJK GEBIED!

2 Communicatie Landschapstriënnale

Het Van Gogh Nationaal Park wordt gastregio van de Landschapstriënnale 2020, dit is een festival met een breed programma voor een brede doelgroep. Publiek en professionals kunnen in 2020 in Brabant zien hoe het landschap een oplossing biedt voor maatschappelijke uitdagingen in de stad en het omringende (platte)land. Hoe historie hightech versterkt, hoe cultuur en economie elkaar aanvullen en hoe overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners succesvol samenwerken. Binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven worden er twee living labs in 2020 ingericht, namelijk High Tech High Green (gemeente Oirschot i.s.m. gemeente Eindhoven en Brabants Landschap) en productieve natuur (gemeente Best i.s.m. gemeente Boxtel). Communicatie over de Living Labs wordt breed uitgerold over de SGE gemeenten.

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

3 Beter geïnformeerd over Regio Deal Brainport Eindhoven

De Regio Deal Brainport Eindhoven maakt een belangrijk onderdeel uit van de Brainport Nationale Actieagenda. Het kabinet heeft eenmalig maximaal €130 miljoen beschikbaar gesteld om een extra impuls te kunnen geven aan het voorzieningenniveau, aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus) en innovaties met maatschappelijke impact in Brainport Eindhoven. Nieuws over de Regio Deal wordt actief binnen het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen geagendeerd.

Ambtelijk trekker

Kopgroep Voorzieningen & Evenementen

Doorkijk na 2020

Onze Samenwerkingsagenda heeft een looptijd tot 2025 en vormt ook voor de komende jaren ons kader. De ambitie is om niet meer bilateraal maar vanuit ons gezamenlijke perspectief en toekomststrategie afspraken te blijven maken met regionale voorzieningen.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

HOOFDSTUK 4

RUIMTE

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

De ruimtelijke ontwikkelingen binnen de thema's Economie, Wonen en Voorzieningen & Evenementen hebben een ruimtelijke impact. Ze zijn gemeentegrensoverschrijdend en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Naast de thema's waarop we binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven samenwerken, spelen onder andere urgente ruimtelijke opgaven op het gebied van recreatie, natuurontwikkeling en klimaatadaptatie. Hoe we samen met deze ruimtelijke vraagstukken omgaan is onderwerp van gesprek binnen de samenwerking. Daarmee is Ruimte een verbindend thema, dat belangrijk is voor de slagkracht en reikwijdte van onze samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven.

WAT HEBBEN WE IN 2019 GEDAAN?

We hebben een eenvoudige verrijking van de Gebiedsvisie Brainport City gemaakt. Het document geeft een breder integraal perspectief op de ruimtelijke ontwikkeling van de regio, uitgaande van bestaande visies en beleid maar met aandacht voor nieuwe thema's en vraagstukken. Ook is een eerste versie gemaakt van het Ruimtelijk Programma Brainport voor het Stedelijk Gebied Eindhoven. Hierin zijn de regionale projecten samengebracht die gericht zijn op het verbeteren van de agglomeratiekracht, connectiviteit en het vestigingsklimaat in de regio. Met deze twee documenten is een fundament gelegd voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van onze regio.

LEDEN VAN HET PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG RUIMTE

Piet Machielsen
(voorzitter), Oirschot

Arno Uijlenhoet, (vice
voorzitter), Waalre

Ad van den Oever,
Veldhoven

Yasin Torunoglu,
Eindhoven

Gaby van den
Waardenburg, Helmond

Marc van Schuppen,
Best

Marc Jeucken,
Geldrop-Mierlo

Caroline van Brakel,
Nuenen

John Frenken,
Son en Breugel

STEDELIJK GEBIED!

WAT GAAN WE IN 2020 DOEN?

A. De verrijking van de gebiedsvisie Brainport City en het bijbehorende uitvoeringsprogramma

1. Doorontwikkelen van onze gezamenlijke visie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma

In 2020 leggen we zowel de verrijking van de gebiedsvisie Brainport City als het bijbehorende uitvoeringsprogramma voor aan onze colleges ter vaststelling. Hierna gaan we met onze gemeenteraden in gesprek over het gezamenlijk ruimtelijk beeld dat er ligt. De reacties van raadsleden bespreken we in het portefeuillehoudersoverleg en indien nodig passen we de verrijking van de gebiedsvisie en het programma aan. Hiermee komen we tegemoet aan de tijdens het opstellen van de Samenwerkingsagenda 2018-2025 geuite wens van gemeenteraden om beter geïnformeerd en betrokken te worden bij relevante strategische ruimtelijke ontwikkelingen in het stedelijk gebied. Dit proces past ook goed bij de door ons in het Portefeuillehoudersoverleg gemaakte afspraken om visie en uitvoeringsprogramma adaptief te maken en periodiek te actualiseren wanneer daar concreet aanleiding voor is.

Bestuurlijk trekker

Arno Uijlenhoet

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

2. Gezamenlijke regie op de uitvoering en actualisatie van het Ruimtelijk Programma Brainport

De uitvoering van de concrete projecten binnen het Ruimtelijk Programma Brainport is aan de individuele gemeenten. Als Portefeuillehouders Ruimte informeren we elkaar over de voortgang, stemmen we zo onderling af en trekken we gezamenlijk op richting andere partijen om (financiële) steun te organiseren. Indien aan de orde voegen we ook nieuwe strategische projecten toe en we voeren gerealiseerde projecten af. Hierdoor hebben we altijd een actueel ruimtelijk programma binnen de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven dat we kunnen gebruiken voor interne afstemming binnen onze samenwerking en ook richting externe partners.

Bestuurlijk trekker

Gaby van den Waardenburg

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

B. Samenwerking met Rijk en Provincie

1. Inzet van het instrument 'Dashboard Verstedelijking'

In de Woondeal heeft het Rijk aangeboden aan het Stedelijk Gebied Eindhoven om het Dashboard Verstedelijking toe te passen in deze regio. Dit instrument geeft inzicht in hoe verschillende verstedelijkingsmodellen (woningbouw en werklocaties) maatschappelijke meerwaarde leveren. Op basis van de drie door ons in het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte bepaalde verstedelijkingsmodellen is het Dashboard ingevuld. Het project is begin 2020 afgerond en de resultaten bespreken we in ons Portefeuillehoudersoverleg. Verkregen inzichten vormen input voor onze samenwerking, zowel op het thema Ruimte als op andere thema's.

Bestuurlijk trekker

Ad van den Oever

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

STEDELIJK GEBIED!

2. Leveren van gezamenlijke inbreng in het MIRT-Onderzoek 'Bereikbaarheid Brainport Eindhoven'

Eind 2019 is een onderzoek opgestart naar de bereikbaarheid van Brainport Eindhoven. Input hiervoor zijn onder andere de inzichten uit ons project 'Dashboard Verstedelijking'. Binnen het project worden verstedelijkingsscenario's gemaakt op het schaalniveau van het stedelijk gebied. Binnen de samenwerking coördineren we onze inhoudelijke inbreng bij het opstellen van deze scenario's. Dit doen we vanuit de afspraken die we binnen de thema's Wonen en Economie hebben gemaakt. Waar we nieuwe woningbouwlocaties en bedrijventerreinen realiseren, heeft immers een directe relatie met onze bereikbaarheid. De verwachting is dat de MIRT-scenario's eind 2020 gereed zijn. De ambitie is dat we binnen onze samenwerking hierover een gezamenlijk standpunt innemen.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

3. Gezamenlijk optrekken bij het maken van de bovenlokale Omgevingsagenda (NOVI/POVI)

Van buiten wordt er steeds meer een beroep gedaan op de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven om een afgestemd ruimtelijk geluid te laten horen. Een voorbeeld hiervan is het Regionaal Omgevingsoverleg dat twee keer per jaar op initiatief van de provincie Noord-Brabant wordt georganiseerd. Deze tafel is bedoeld om waar nodig als provincie, waterschap en gemeenten de realisatiekracht te versterken. Ook wordt in 2020 gestart met een proces om in het kader van de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) en de POVI (Provinciale Omgevingsvisie) tot één omgevingsagenda te komen. Hierin verbinden we Rijk en/of Provincie aan onze (regionale) opgaven. De voorzitter van ons Portefeuillehoudersoverleg Ruimte is lid van het bestuurlijk team dat sturing geeft aan zowel de voorbereiding van het Regionaal Omgevingsoverleg als de totstandkoming van de omgevingsagenda. Ons Portefeuillehoudersoverleg Ruimte vervult een verbindende en coördinerende rol in het proces om als gemeenten in het stedelijk gebied tot de gevraagde gezamenlijke en afgestemde inbreng te komen. Hiervoor leggen we nadrukkelijk ook verbinding met de overige thema's binnen onze samenwerking.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

STEDELIJK GEBIED!

C. Ruimte als verbindend en faciliterend thema

1. Faciliterend aan andere thema's binnen en buiten de samenwerking

Binnen de samenwerking is er een groeiende behoefte vanuit andere thema's om ruimtelijke expertise in een vroeg stadium mee te laten denken bij het maken van afspraken. Een voorbeeld hiervan is de programmering bedrijventerreinen die binnen het thema Economie wordt gemaakt. Deze inzet past bij het verbindende karakter van ons thema en wordt gecontinueerd. Daarnaast spelen er buiten de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven bovenlokale vraagstukken met een overduidelijke ruimtelijke component. Een voorbeeld is de Regionale Energie Strategie (RES) die binnen de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven wordt gemaakt. De ruimtelijke consequenties van deze strategie bespreken we in ons Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en waar nodig brengen we advies uit aan de Stuurgroep RES. Een ander voorbeeld zijn de projecten met ruimtelijke consequenties binnen het thema Transitie Landelijk Gebied waarop we samenwerken in de Metropoolregio Eindhoven. Ook deze bespreken we in ons Portefeuillehoudersoverleg.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

2. Inventarisatie kansen/afstemming omgevingswet/omgevingsvisie

De gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn lokaal aan de slag met de implementatie van de Omgevingswet. Eén van de onderdelen van de omgevingswet is het opstellen van gemeentelijke Omgevingsvisies. Hierin moet ook de relatie tussen de ontwikkelingen in de gemeenten en de regio duidelijk worden. Daartoe organiseren / faciliteren we kennisuitwisseling. In het verlengde daarvan maken we binnen ons Portefeuillehoudersoverleg Ruimte afspraken over de wijze waarop de gezamenlijke ambities en uitgangspunten het beste kunnen worden doorvertaald in de lokale omgevingsvisies.

Bestuurlijk trekker

John Frenken

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

D. Aanvullende projecten

1. Samen afstemmen over het Van Gogh Nationaal Park

Het Van Gogh Nationaal Park is een sterk merk met internationale aantrekkingskracht. Het doel voor de lange termijn is om een toekomstbestendige, integrale en kwalitatief hoogwaardige gebiedsontwikkeling te realiseren met perspectief tot 2030. De gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven liggen allemaal binnen het beoogde park en hebben daarom in 2019 de samenwerkingsovereenkomst getekend. We opereren in deze eerste fase als collectief en laten een afgestemd geluid horen. In de periode tot maart 2020 worden een masterplan en een uitvoeringsagenda opgesteld, deze documenten bespreken we in ons Portefeuillehoudersoverleg. Ook wordt de uitvoeringsorganisatie bepaald en we onderzoeken hierbij of we ook in de daaropvolgende fase als collectief van samenwerkende gemeenten kunnen participeren.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

STEDELIJK GEBIED!

2. Gezonde Verstedelijking

Eén van de gezamenlijke uitgangspunten binnen de samenwerking is het streven naar een goede kwaliteit van leven ('quality of life') in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Binnen het thema Ruimte willen we hier concreet invulling aan geven door gezamenlijk een strategie te ontwikkelen voor gezonde verstedelijking. De nadruk komt hierbij op het woon-werkmilieu in het stedelijk gebied te liggen, dat past immers goed binnen de scope van de samenwerking. Daarnaast zal ook het thema Landschap (stad-land relaties) hierbij een belangrijke rol spelen. Eventuele hieruit voortvloeiende gezamenlijke inzichten kunnen als input dienen voor de gemeentelijke omgevingsvisies. Een concreet voorstel bespreken we het eerste kwartaal van 2020 in het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte.

Bestuurlijk trekker

Marc Jeucken

Ambtelijk trekker

Kopgroep Ruimte

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

BIJLAGE 1

UITVOERINGS- PROGRAMMA

UITVOERINGSPROGRAMMA

STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN WONEN 2019-2020

WAT GAAN WE DOEN 2019- 2020	HOE	OP TE LEVEREN PRODUCT	START
Versnellen woningbouwproductie om bij te dragen aan 27.000 nieuwe woningen in het SGE 2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Opstarten 'versnellingstafel Woondeal' en aanwijzen aanspreekpunt. Combineren met het 'brede overleg met marktpartijen' Knelpunten omtrent regelgeving in kaart brengen en voorleggen aan provincie en BZK. Experiment opstarten naar nieuwe en vernieuwende woonconcepten om innovatie en snelheid te koppelen. Opstarten task force tijdelijke woningen. Het Ministerie BZK en SGE onderzoeken gezamenlijk of transformatielocaties versneld kunnen worden met de 'transformatiefaciliteit'. Hiertoe wordt een bijeenkomst georganiseerd door het rijk met regiogemeenten en bedrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> Versnellingstafel Woondeal Lijst met knelpunten regelgeving Experiment opzet nieuwe en vernieuwende woonconcepten Task force tijdelijke woningen Bijeenkomst rondom 'transformatiefaciliteit' 	2019
Betaalbaarheid sociaal en middensegment borgen en vergroten	<p>Sociaalsegment</p> <ul style="list-style-type: none"> Verkennen mogelijkheden standaard archetype sociale huurwoning en kostenbesparing/ inkoopvoordeel. Verkennen beschikbare investeringscapaciteit van woningcorporaties. Verkennen hoe collegiale uitruil tussen corporaties kan verbeteren (samen met expert team woningbouw van ministerie BZK). Verkennen welke mogelijkheden corporaties hebben om te investeren in leefbaarheid, bedrijfstvastgoed en maatschappelijk vastgoed. <p>Middensegment</p> <ul style="list-style-type: none"> Vereenvoudigen markttoets corporaties. Samenwerkingstafel middenhuur opstarten. Maximale huur via % WOZ onderzoeken. Vergroten middensegment middels actief stimuleren bij nieuwe initiatieven o.a. middels nieuwe wet- en regelgeving. Directeur expertteam woningbouw organiseert een overleg met gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties. 	<ul style="list-style-type: none"> Archetype sociale huurwoning Inzicht in kostenbesparing en inkoopvoordeel door gezamenlijke aanpak Overzicht beschikbare investeringscapaciteit SGE corporaties Lijst van mogelijkheden en maatregelen om collegiale uitruil tussen SGE corporaties te verbeteren Lijst van mogelijkheden voor SGE corporaties om te investeren in leefbaarheid, bedrijfs- en maatschappelijk vastgoed <ul style="list-style-type: none"> Vereenvoudigde markttoets voor corporaties Samenwerkingstafel 'middenhuur' Afgerond onderzoek naar maximale huur via % WOZ Substantieel middenhuurwoningen in nieuwe woningbouwplannen bij SGE gemeenten Themaoverleg vanuit expertteam woningbouw 	2019
Programmering en monitoring	<ul style="list-style-type: none"> Dynamische woningbouwkaart/ monitoringsysteem ontwikkelen. Regionale woningbehoefte na 2024 onderzoeken. Dashbord verstedelijking opstellen. Uitwerken kwadrantenbenadering. 7e Brainport principe 'gezonde verstedelijking' uitwerken. 	<ul style="list-style-type: none"> Dynamische woningbouwkaart Regionaal woningbehoefteonderzoek vanaf 2024 Inzicht in de behoefte sociale huur en middenhuur SGE breed en per gemeente Dashbord verstedelijking Uitgewerkte kwadrantenbenadering Uitgewerkt Brainport Principe 'gezonde verstedelijking' 	2019
Financiering verduurzamen en levensloopbestendig maken bestaande woningvoorraad	Projectplan opstellen in samenwerking met onder andere MRE.	Projectplan financiering verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.	2020
Inhuur van een externe aanjager, procesbewaker, verbinder en inhoudsdeskundige voor 1 jaar.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvraag opstellen Selectieprocedure opstarten 	Nadere uitwerking opdracht in uitvraag.	2019